

הָיוּ. אֲקָדִים מוֹחָא, דְּכַתִּיב הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת
צִיּוֹן בְּקִדְמוּתָא, וְלִבְתָּר תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
הָהִיא חוֹמָה דְּלִבְר, דְּאִיהִי קְלִיפָה, דִּילִיָּהּ הִיא
מִמָּשׁ. דְּכַתִּיב, (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר יי' חוֹמַת
אֵשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלֹא סִטְרָא בִּישָׂא.

יִשְׂרָאֵל, אֵינּוֹן מוֹחָא, עֲלָאָה דְּעֲלָמָא. יִשְׂרָאֵל
סְלִיקוּ בְּמַחְשָׁבָה בְּקִדְמוּתָא, עֲמִין
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, דְּאֵינּוֹן קְלִיפָה,
אֲקָדִימוּ. דְּכַתִּיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל.
וְזַמִּין קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, לְאֲקָדְמָא מוֹחָא, בְּלֹא
קְלִיפָה. דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִיי' רֵאשִׁית
תִּבּוֹאֲתָהּ, מוֹחָא קָדִים לְקְלִיפָה. וְאִף עַל גַּב דְּמוֹחָא
יְקוּם בְּלֹא קְלִיפָה, מָאן הוּא דִּיּוֹשִׁיט יַדָּא לְמִיכָל

לשון הקודש

עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, שְׁהֵם
קְלָפָה, הַקְדִּימוּ, שְׁפָתוֹב (בראשית לו) וְאֵלֶּה
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי
מֶלֶךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְעֵתִיד הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהַקְדִּים אֶת הַמֶּלֶךְ בְּלִי קְלָפָה,
שְׁפָתוֹב (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית
תִּבּוֹאֲתָהּ. הַמֶּלֶךְ קוֹדֵם לְקְלָפָה. וְאִף עַל
גַּב שְׁהַמֶּלֶךְ יַעֲמֵד בְּלִי קְלָפָה, מִי הוּא
שִׁיּוֹשִׁיט יָד לְאֲכַל מִמֶּנּוּ? מִשׁוּם שְׁכָל

הַמֶּלֶךְ וְהַקְלָפָה שְׁלוֹ הָיָה. הַקְדִּים הַמֶּלֶךְ,
שְׁפָתוֹב הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן –
בְּהִתְחַלָּה, וְאַחַר כֵּךְ תִּבְנֶה חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם. אוֹתָהּ חוֹמָה הַחִיצוֹנִית, שְׁהִיא
קְלָפָה, שְׁלוֹ הִיא מִמָּשׁ, שְׁפָתוֹב (זכריה ב)
וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב.
אֲנִי וְלֹא הַצַּד הָרַע.

יִשְׂרָאֵל הֵם הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הָעוֹלָם.
יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה בְּתַחֲלָה. הָעַמִּים

מִנִּיהַ, בְּגִין, (ירמיה ב) דְּכָל אוֹכְלֵי יַאֲשֶׁמוּ רָעָה תָּבֵא
אֵלֵיהֶם נֶאֱמַר יי'.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים נא) אִזּוּ תַחֲפֹץ זְבַחֵי צְדָק. בְּגִין,
דְּהָא בְּדִין, יתְחַבֵּר פְּלֵא בְּחַבּוּרָא חֲדָא,
וְיֵהֵא שְׁמָא שְׁלִים בְּכָל תְּקוּנֵיהַ. וּבְדִין קַרְבָּנָא לְהוּי
שְׁלִים, לִי' אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא אֱלֹהִים לָא אֶתְחַבֵּר
לְקַרְבָּנָא, דְּאֶלְמְלָא אֶתְחַבֵּר בֵּיהַ, כְּמַה אֱלֹהִים
יִסְלְקוּן אוּדְגִין לְאֶתְחַבֵּרָא תַמָּן. אֲבָל בְּהֵהוּא זְמַנָּא,
(תהלים פו) כִּי גְדוֹל אֶתְהַ וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת אֶתְהַ אֱלֹהִים
לְבַדְדָּ. וְאִין אֱלֹהִים אַחֲרָא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (דברים לב) רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי (רְאוּ עֵתָה)
רְאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא סְגִי, מָאִי עֵתָה. אֶלָּא דְלֵא
הָהַ קְדָם לְכֹן, וְהֵהוּא זְמַנָּא לִיהוּי. אֲמַר קְדָשָׁא

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

בְּאוֹתוֹ זְמַן, (שם פו) כִּי גְדוֹל אֶתְהַ וְעוֹשֶׂה
נִפְלְאוֹת אֶתְהַ אֱלֹהִים לְבַדְדָּ. וְאִין
אֱלֹהִים אַחֲרָ.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב, (דברים לב) רְאוּ עֵתָה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי. (רְאוּ עֵתָה)
רְאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא גְדוֹל, מַה זֶה עֵתָה?
אֶלָּא שְׁלֵא הָיָה קְדָם לְכֹן, וּבְאוֹתוֹ זְמַן זֶה
יְהִיהַ. אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֵתָה רְאוּ

אֲכָלֵי יַאֲשֶׁמוּ רָעָה תָּבֵא אֵלֵיהֶם נֶאֱמַר ה'.
בְּאוֹתוֹ זְמַן, (תהלים נא) אִזּוּ תַחֲפֹץ זְבַחֵי
צְדָק. הַיּוֹת שְׁהַרִי אִזּוּ יתְחַבֵּר הַכָּל
בְּחַבּוּר אַחַד, וְיֵהֵה הַשֵּׁם שְׁלִים בְּכָל
תְּקוּנָו, וְאִזּוּ הַקְּרָבָן יְהִיהַ שְׁלִים לְהוּ
אֱלֹהִים. שְׁעַבְשׁוּ אֱלֹהִים לֹא מִתְחַבֵּר
לְקַרְבָּן, שְׁאֶלְמְלָא הַתְּחַבֵּר בּוּ, כְּמַה
אֱלֹהִים יַעֲלוּ אֲזַנִּים לְהַתְּחַבֵּר לְשֵׁם. אֲבָל

בְּרִידְ הוּא, עֵתָה רְאוּ, מַה דָּלָא תִיכְלוּן לְמִיחְמִי
מִקְדַּמַּת דְּנָא.

כִּי אֲנִי אֲנִי, תִּירִי זְמַנִּי אֲמַאי. אֶלְא לְדִיִּיקָא, דְּהָא
לִית תַּפְּן אֱלֹהִים, אֶלְא הוּא. דְּהָא כַּמְּה זְמַנִּין,
דְּאַתְמַר אֲנִי זְמַנָּא חֲדָא, וְלֹא יַתִּיר, וְחֻזָּה תַּפְּן
סְטָרָא אַחְרָא. אֲבָל הַשְּׁתָּא אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי, דְּהָא כָּל סְטָרָא אַחְרָא אֲתַעְבֵּר,
וְדִיִּיקָא אֲנִי אֲנִי.

אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה, עַד הַשְּׁתָּא מוֹתָא הוּת מִסְטָרָא
אַחְרָא, מִכָּאן וְלְהֶלְאָה, אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה,
מִכָּאן דְּבַתְּהוּא זְמַנָּא, כָּל אֵינֻן דְּלֹא טַעְמִי טַעְמָא
דְּמוֹתָא. מַנִּיה תְּהִיא לֹון מוֹתָא, וְיָקִים לֹון (מִיד).
אֲמַאי. בְּנִין דְּלֹא יִשְׁתָּאר מִתְּהוּא זוֹהֲמָא בְּעֶלְמָא
כָּלִל, וְיִהִיא עֶלְמָא חֲדָתָא, בְּעוֹבְדֵי יְדֵי דְקוֹדֶשָׁא
בְּרִידְ הוּא.

לשון הקודש

אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה. עַד עַכְשָׁו הַמַּח הָיָה
מִן הַצֵּד הָאֲחֵר. מִכָּאן וְלְהֶלְאָה, אֲנִי אֲמִית
וְאַחִיָּה. מִכָּאן שְׂבָאוֹתוֹ הַזְּמַן, כָּל אוֹתָם
שְׁלֹא טַעְמוֹ טַעַם הַמּוֹת – מִמְּנֵוּ יִהְיֶה
לָהֶם מוֹת, וְיָקִים אוֹתָם (מִיד). לְמַד? כִּדִּי
שְׁלֹא תִשָּׂאר מֵאוֹתָהּ הַזְּהֻמָּה בְּעוֹלָם
כָּלִל, וְיִהְיֶה עוֹלָם חֲדָשׁ בְּמַעֲשֵׂי יְדֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרִידְ הוּא.

מַה שְׁלֹא יִכְלְתֶם לְרֹאוֹת מִקְדָּם לְבִן.
כִּי אֲנִי אֲנִי, לְמַד פְּעֻמּוֹם? אֶלְא כִּדִּי
לְדִיִּיקָא, שְׁחֲרִי אִין שָׁם אֱלֹהִים, אֶלְא הוּא.
שְׁחֲרִי כַּמְּה פְּעֻמּוֹם שְׁנַנְאֵמַר אֲנִי פְּעַם
אַחַת וְלֹא יוֹתֵר, וְהָיָה שָׁם הַצֵּד הָאֲחֵר.
אֲבָל עַכְשָׁו אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים
עֲמָדִי, שְׁחֲרִי כָּל הַצֵּד הָאֲחֵר הַעֲבֵר,
וְדוֹקָא אֲנִי אֲנִי.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר וְגו' לֹא אֵצֶא חֲפָשִׁי. (שמות כא) **כְּמֵה**
 דְּאֵתְמַר כְּדִין פְּנִים לִיה פְּנִימוּ. אִם בְּנִפּוּ
 יָבֵא, מֵהוּ בְּנִפּוּ. תְּנִינָן, כְּתַרְגּוּמוֹ, בְּלַחֲדוּי. יֵאוֹת
 הוּא. אֲבָל הָא תְּנִינָן, כָּל עֲלָמָא, לֹא קָאִים, אֶלְא
 עַל גַּפָּא חֲדָא, דְּלוּיָתָן.

וְרָזָא דָּא, בְּשַׁעֲתָא דְקִיָּמָא דְכַר וְנוֹקְבָא, דְדַבַּר
 וְנוֹקְבָא בְּרָא לֹזֵן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְכָל
 מַה דְּאִזְלִין, עֲלָמָא מוֹדְעֵזְעָא, וְאֶלְמָלֵא דְסֵרַם
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכוּרָא, וְעִינָן יַת נוֹקְבָא, הוּוּ
 מִטְּשֵׁטְשֵׁין עֲלָמָא. וְעַל דָּא לֹא עַבְדִּין תּוֹלְדִין, (ד"א
 וּמֵאן דְּלֹא עָבִיד תּוֹלְדִין בְּנִפּוּ) אִם בְּנִפּוּ יָבֵא, תְּחֹת הַהוּא גַּפָּא,
 דְּלֹא עָבִיד תּוֹלְדִין עָאֵל. וְהוּאִיל וְכֵן, בְּנִפּוּ יֵצֵא,
 לְתַמָּן אֵתְדַחָא, וְלֹא עָאֵל לְפַרְגּוּדָא כָּלֵל, וְאֵתְדַחָא
 וְאֵטְרִיד מֵתְהוּא עֲלָמָא. בְּנִפּוּ יֵצֵא, בְּנִפּוּ יֵצֵא וְדָאִי.

לשון הקודש

מוֹדְעֵזְעָא, וְאֶלְמָלֵא שְׁפָרַם הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ
 הוּא אֵת הַזְכָּר וְעִינָן אֵת הַנְּקֵבָה, הִי
 מְחַרְבִּים אֵת הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן לֹא עוֹשִׂים
 תּוֹלְדוֹת. (ומי שלא עושה תולדות בגפו) אִם בְּנִפּוּ
 יָבֵא, תַּחַת אוֹתוֹ סְנִפִּיר שְׁלֵא עוֹשֶׂה
 תּוֹלְדוֹת נְכָנָם. וְהוּאִיל וְכֵן בְּנִפּוּ יֵצֵא,
 לְשֵׁם נְדָחָה, וְלֹא נְכָנָם לְפַרְגּוּד כָּלֵל,
 וְנְדָחָה וְנִטְרָד מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם. בְּנִפּוּ יֵצֵא,
 בְּנִפּוּ יֵצֵא וְדָאִי.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר וְגו' לֹא אֵצֶא חֲפָשִׁי,
 כְּמוֹ שְׁנֵתְפָאֵר, אִז פּוֹנֵם אוֹתוֹ בְּפָנָם. אִם
 בְּנִפּוּ יָבֵא, מַה זֶה בְּנִפּוּ שְׁנִינּוּ, כְּתַרְגּוּמוֹ
 – לְבַדּוֹ. יָפָה הוּא. אֲבָל הָרִי שְׁנִינּוּ, כָּל
 הָעוֹלָם לֹא עוֹמֵד אֶלְא עַל סְנִפִּיר אֶחָד
 שֶׁל לוּיָתָן.

וְסוּד זֶה, בְּשַׁעֲהַ שְׁעוֹמְדִים זְכָר וְנְקֵבָה,
 שְׁזָכַר וְנְקֵבָה בְּרָא אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ
 הוּא, וּבְכָל מַה שְּׁהוֹלְכִים, הָעוֹלָם

תָּא חַזִי, מַה כְּתִיב, (ויקרא כ) **עֲרִירִים יָמוּתוּ, עֲרִירִים**
(כְּתִיב) כָּלֵל דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּרֹזָא דְדְכוּרָא עָאֵל,
וּבְרֹזָא דְנוֹקְבָא יִפּוּק. עָאֵל בְּהַאי, וְיִפּוּק בְּהַאי.
וְהַאי אִיהוּ אֲתֵר, דְּקָא אֲתֵדְפֵק בֵּיהּ בְּהַהוּא עֲלֵמָא,
דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעֵי דִיעוּל קָמִיהּ, מֵאֵן
דְּמִסְרָם בְּרַמִּיהּ בְּהַאי עֲלֵמָא.

תָּא חַזִי, מֵן קַרְבָּנָא. דִּלָּא (דף ק"ט ע"א) **חֲזוּ מְקַרְבִּין**
קָמִיהּ סְרוּסָא, וְאַפִּיקוּ לִיהּ, דִּלָּא יִתְקַרַב
לְקָמִיהּ, וּפְקִיד וְאַמֵּר, (ויקרא כב) **וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ.**
וְכֵן לְדָרֵי דָרִין אָסִיר לְסְרוּסֵי בְרִיין, דְּבְרָא קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלֵמָא. דְּהָא כָּל סְרוּסָא, דְּסִטְרָא
אַחְרָא אִיהוּ. וְאִי אִיהוּ אֲשִׁתְּדֵל, וְנָסִיב אִיתְתָּא, וְלָא
עֶבֶד תּוֹלְדִין, וְלָא בְּעָא, וְאַף עַל גַּב דְּאִית לִיהּ
אִיתְתָּא, אִו אִי הוּא לָא בְּעָאת, וְעָאֵל לְהַהוּא
עֲלֵמָא, בְּלָא תּוֹלְדִין, מַה כְּתִיב. אִם בַּעַל אִשָּׁה

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מְקַרְבִּים לְפָנָיו מִסְרָם, וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ
 שְׂלֵא יִקְרַב לְפָנָיו, וְצוּה וְאַמֵּר, (ויקרא כב)
 וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. וְכֵן לְדָרֵי דוֹרוֹת
 אָסִיר לְסְרָם אֵת הַבְּרִיּוֹת שְׂבָרָאֵם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, שְׁהֲרֵי כָּל
 סְרוּסָא הוּא שְׂל הַצֵּד הָאַחֵר. וְאִם הוּא
 הַשְׁתַּדֵּל וְנִשְׂאָ אִשָּׁה וְלֹא עֲשָׂה תּוֹלְדוֹת
 וְלֹא רָצָה, וְאַף עַל גַּב שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה, אִו

בְּלָא וְרָאָה מַה כְּתוּב, (ויקרא כ) עֲרִירִים
 יָמוּתוּ. עֲרִירִים (כְּתוּב) – כָּלֵל שֶׁל זָכָר
 וְנוֹקְבָה. בְּסוּד שֶׁל זָכָר נִכְנָס, וּבְסוּד שֶׁל
 נִקְבָה יֵצֵא. נִכְנָס בְּזָה וְיוֹצֵא בְּזָה. וְזֶהוּ
 מְקוֹם שְׂנֵדְפֵק בּוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁהֲרֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה שְׂיִכְנָס
 לְפָנָיו מִי שֶׁמִּסְרָם עֲצֻמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
 בְּלָא וְרָאָה מֵן הַקְּרָבָן, שְׂלֵא הִיּוּ

הוא, וְלֹא אֲשַׁנְחוּ לְפַעַל יְדוּי דְמֵאֲרִיהוֹן, וַיֵּצֵאָה
אֶשְׁתּוֹ עִמּוֹ, אִיהוּ יַעוֹל בְּגַפּוֹ וּדְכוּרָא, וְאִיהִי
בְּנוֹקְבָא. בְּגַפּוֹ יָבֵא בְּגַפּוֹ יֵצֵא כְּמָה דְאֶתְמַר, כִּלְאֵ
עַל תְּקוּנָיָה.

אִם אֲדַנְיֹו יִתֵּן לוֹ אֲשֶׁה, כְּמָה דְאֶתְמַר, אִם אֲדַנְיֹו,
דָּא אִיהוּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן לוֹ אֲשֶׁה,
מֵהַכָּא, דִּלְאֵו בְּרִשׁוּתָא דְבַר נֶשׁ קַיְמָא לְמִיּוֹסֵב
אֶתְתָּא. אֶלְא (משלי ט"ז) פִּלְסֵם וּמֵאֲזִינִי מִשְׁפָּט לֵהּ) כִּלְאֵ
בְּמֵאֲזִינִים לְעֵלוֹת. יִתֵּן לוֹ אֲשֶׁה, דִּהָא לָאו בְּרִשׁוּתִיָּה
אִיהוּ. וּמֵאֵן אִיהִי. הֵהִיא דִּלְאֵו דִּילִיָּה, וְלֹא אֲזַדְמִנֵּת
לְגַבִּיָּה, וּמֵאֵן אִיהִי. הֵהִיא דְחֹת וְזִמְנָא לְאַחְרָא,
וְאַקְדִּים הֵאִי בְּרַחְמִי, וְנָטִיל לָהּ, דָּא אֶתִּיָּהִיבֵת
לִיָּה, דִּלְאֵ אֶתְחִיַּאת לִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָמִי
מְרַחֵק, וְחָמִי לְהֵהִיא אֶתְתָּא, דְזִמְנֵת לְאַפְקָא

לשון הקודש

אֲשֶׁה – מִכָּאן שֶׁלֹּא בְּרִשׁוּת הָאָדָם עוֹמֵד
לְשֵׁאת אֲשֶׁה, אֶלְא (הכּל מִשְׁלֵי טו) פִּלְסֵם וּמֵאֲזִינִי
מִשְׁפָּט לֵהּ) הִכּל בְּמֵאֲזִינִים לְעֵלוֹת. יִתֵּן לוֹ
אֲשֶׁה, שְׁתַּרִּי זֶה לֹא בְּרִשׁוּתוֹ הוּא, וּמִי
הִיא? הֵהִיא שְׂאִינָה שְׁלוֹ וְלֹא הוֹדְמִנָּה
אֵלָיו, וּמִי הִיא? אוֹתָהּ שְׁהִיתָה מְזֻמְנֵת
לְאַחַר, וְהַקְדִּים זֶה בְּרַחְמִים וְנָטִל אוֹתָהּ,
זוֹ נִתְּנָה לוֹ, שֶׁלֹּא רְאוּהָ לוֹ. וְהַקְדוּשׁ
בְּרִיךְ הוּא רּוֹאֵה מְרַחֵק וְרוֹאֵה אֶת

שֶׁהִיא לֹא רְצָתָה, וְנִכְנָס לְאוֹתוֹ עוֹלָם
כְּלֵי תוֹלְדוֹת – מַה כְּתוּב? אִם בְּעַל
אֲשֶׁה הוּא, וְלֹא הִשְׁנִיחוּ לְפַעַל יְדוּי
רְבוּנָם, וַיֵּצֵאָה אֶשְׁתּוֹ עִמּוֹ. הוּא יִכְנָס
בְּגַפּוֹ שֶׁל יָכַר, וְהִיא בְּנוֹקְבָה. בְּגַפּוֹ יָבֵא
בְּגַפּוֹ יֵצֵא, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר, הִכּל עַל
תְּקוּנָו.

אִם אֲדַנְיֹו יִתֵּן לוֹ אֲשֶׁה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר.
אִם אֲדַנְיֹו – זֶה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן לוֹ

תוֹלְדֵיךָ בְּעֶלְמָא. אֶקְדִּים הָאֵי בְּרַחְמֵי, וְאֶתִּיהִיבַת
 לִיה, וְעֶבֶד אֵיבִין, וְזָרַע זָרְעָא, בְּאַתְתָּא (ס"א בְּגִנְתָּא)
 דְּלֹא דִילִיה, בְּגִין כֶּךָ, הָאִשָּׁה וְיִלְדֵיהָ תְהִיָּה
 לְאֲדֻנְיָה, וְהוּא יֵצֵא בְּפָנָו. אֵי עֲנִיָּא מִסְפָּנָא, כִּפְחָ
 אֶשְׁתַּדֵּל בְּרִיקְנֵיָא, לָאָה וְאֶשְׁתַּדֵּל לְמַעַבְדַּ פִּירִין,
 בְּגִנְתָּא דְּלֹא אִיהִי דִילִיה, וְנִפְק בְּרִיקְנֵיָא.

סָבָא סָבָא, בְּעַדְנִין (נ"א בְּעֲנִינִין) אֵלִין, לָא תְהִיָּת
 בְּרַגְלֵיךָ דְּחֵי לְתַרְעָא, כְּמֵאן דְּשָׁכִיב בְּאַרְעָא
 בְּלֹא תוֹקְפָא, דְּהָא אֶתְחַלֵּשׁ וּמְחַלֵּשׁ סָבִי, דְּלֹא
 יָכִיל, דְּחֵי בְּרַגְלֵיךָ. אֶתְתַּקֵּף סָבָא, וְלֹא תִדְחַל. הָא
 עֲנִיָּא מִסְפָּנָא, דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּרִיקְנֵיָא, אֵימָא אֵמָא. אֵי
 בְּגִין דְּזָרַע בְּגִנְתָּא אַחֲרָא דְּלֹא דִילִיה, יֵאוּת. אֵי
 הָכֵי (ס"א אֶבֶל הָכֵא) קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה תְּהוּא
 גִּנְתָּא לְמִזְרַע פְּתָה, דְּהָא אִיהוּ לָא נְטִיל לָהּ.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

בְּרַגְלֵיךָ דוֹחָה אֶת הַשַּׁעַר, כְּמִי שֶׁשׁוֹכֵב
 בְּאַרְצוֹ בְּלֵי כַח, שֶׁהָרִי גַחֲלֵשׁ, וּמְחַלֵּשׁ
 רַבָּה, שֶׁלֹּא יָכוֹל דוֹחָה בְּרַגְלָיו. הַתְּחִיב
 זְקוֹן וְאֵל תִּפְחַד. הָעֲנִי הַמְּסַפֵּן הַזֶּה
 שֶׁהִשְׁתַּדֵּל לְרִיק, אָמַר לְמַה? אִם מְשׁוּם
 שְׂזַרַע בְּגִן אַחֵר שֶׁאֵינּוּ שְׁלוֹ – יָפָה. אִם
 כֶּךָ (אֶבֶל פֶּאֶה) הָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִתָּן
 לוֹ אוֹתוֹ הֵנָּה לְזָרַע בּוֹ, שֶׁהָרִי לֹא הוּא
 שֶׁלָּקַח אוֹתָהּ.

אוֹתָהּ אִשָּׁה שֶׁעֲתִידָה לְהוֹצִיא תוֹלְדוֹת
 בְּעוֹלָם, מִקְדִּים זֶה בְּרַחֲמִים וְנִתְּנָת לוֹ,
 וְעוֹשֶׂה פְרוֹת, וְזוֹרַע זָרַע בְּאִשָּׁה (בְּג)
 שֶׁאֵינָה שְׁלוֹ, מְשׁוּם כֶּךָ הָאִשָּׁה וְיִלְדֵיהָ
 תְהִיָּה לְאֲדֻנְיָה, וְהוּא יֵצֵא בְּפָנָו. אֵי עֲנִי
 מִסְפָּן, כִּפְחָ הַשְׁתַּדֵּל בְּרִיקְנוֹת, הַתִּיגַע
 וְנִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת פְרוֹת בְּגִן שֶׁאֵינּוּ שְׁלוֹ,
 וְיֵצֵא בְרִיקְנוֹת.

זְקוֹן זְקוֹן, בְּזִמְנִים (בְּעֲנִינִים) הִלְלוּ לֹא הִיָּת

אֵלֶּא תָא חַוֵּי כָּל מַלְיָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד
 בְּלַחוּ בְּדִינָא אֵינּוֹן וְלֹא חַוֵּי מְלַח בְּרִיקְנִיָּא
 הָאֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה אֶתְתָּא וְעֶבֶד בְּה
 פִּירִין וְאֵיבִין לָאו הָאֵי כִּשְׂאָר בְּנֵי גְּלִגּוּלָא וְלֹא דְּמֵי
 מָאן דְּאֶשְׁתַּדַּל בְּהָאֵי עַלְמָא לְאַסְנָאָה אֵילְנָא (ס"א וְלֹא
 יְכִיל) לְמָאן דְּלֹא בָּעָא לְאַסְנָאָה וְלֹא־שְׁתַּדַּלָּא וְאַעְקָר
 וְאַפִּיל טְרַפִּין דְּאֵילְנָא וְאַזְעַר אֵיבָא דִּילִיה.

הָאֵי הַאֲדַנְיָו יְהִיב לִיה אֶתְתָּא, בְּגִין לְמַעְבַּד אֵיבִין,
 הָא אֶשְׁתַּדַּל בְּקַדְמִיתָא בְּגִין לְאַסְנָאָה אֵילְנָא,
 וְלֹא יְכִיל. זְכַיִן כָּל כֶּךָ לִית לִיה, (ס"א דְּבִנְיָן גַּם כֵּן לִית לִיה)
 דְּאֵי חָוָה זַבְּאָה כְּדַקָּא יְאוּת, לָא חָוָה תְּב כְּגְּלִגּוּלָא,
 (כַּאֲבָנָא בְּקוּסְפִיתָא) וְדִהָא כְּתִיב, (ישעיה נב) וְנָתַתִּי לָכֶם בְּבֵיתִי
 וּבְחֻמּוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת. וְהֶשְׁתָּא
 דְּלֹא זָכָה, קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַמֵּי, דִּהָא אֶשְׁתַּדַּל

לשון הקודש

זֶה שְׂאֲדוּנְיוּ נָתַן לוֹ אֵשֶׁה כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
 פְּרוֹת, הָרֵי הַשְּׁתַדַּל בְּהַתְחַלָּה כְּדֵי
 לְהַגְדִּיל אֶת הָאֵילָן וְלֹא יְכִיל. זְכוּיֹת כָּל
 כֶּךָ אֵין לוֹ, (של בְּנִים גַּם כֵּן אֵין לוֹ) שְׂאֵם הָיָה
 צְדִיק כְּרֵאוּי, לֹא הָיָה שָׂב כְּגְּלִגּוּל (כַּאֲבָן
 בְּכַף הַקַּלַּע), שְׁהָרֵי כְּתוּב (ישעיה נב) וְנָתַתִּי לָכֶם
 בְּבֵיתִי וּבְחֻמּוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים
 וּמִבְּנוֹת. וְעַכְשָׁו שְׂלֵא זָכָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רוּאָה שְׁהָרֵי הַשְּׁתַדַּל וְלֹא יְכִיל. זֶה

אֵלֶּא בֵּא וּרְאָה, כָּל הַדְּבָרִים שְׂעוּשָׁה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּלָם הֵם כְּדִין וְלֹא
 הָיָה דְּבַר לְרִיק. זֶה שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נָתַן לוֹ אֵשֶׁה וְעֵשֶׂה בְּה פְּרוֹת וּגְדוּלִים,
 אֵין זֶה כִּשְׂאָר בְּנֵי הַגְּלִגּוּל, וְלֹא דוּמָה מִי
 שְׂמֻשְׁתַּדַּל בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַגְדִּיל אֶת
 הָאֵילָן (וְלֹא יְכִיל), לְמֵי שְׂלֵא רוּאָה לְהַגְדִּיל
 וְלִהַשְׁתַּדַּל, וְעוֹקֵר וּמִפִּיל אֶת הָעֵלִים שֶׁל
 הָאֵילָן וּמִקְטִין הַפְּרִי שְׁלוֹ.

וְלֹא יִכִּיל, הֵאֵי, אֲדֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, כְּמֵה דְאִתְמַר.
 וּכְיִנּוּן דְּחָס עָלֶיהָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיְהִי לִיהּ
 בְּרַחֲמֵי, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְבִי מְדִידִיהּ בְּקִדְמוּתָא,
 וְנָטִיל מֵה דְגָרַע הָהוּא מִבּוּעָא, וּבְגִין כֵּךְ, הָאִשָּׁה
 וַיִּלְדִּיהָ תַּהֲוֶה לְאֲדֹנֶיהָ, וּלְבַתֵּר יִיתוּב, וַיִּשְׁתַּדֵּל עַל
 גְּרַמִּיהּ, לְאִשְׁלוּמֵי גְרַעוּנִיהּ. עַד הָכָא רָזָא דְקָרָא.

סָבָא סָבָא, אֵת אִמְרַתְּ עַל דָּא, דְּבִרְיָקֵנִיא
אִשְׁתַּדֵּל, וְלֹא אִשְׁגַּחַת עֲלֶיךָ, דְּבִרְיָקֵנִיא אֵת
אֲזִיל בְּמֵה דְאִמְרַתְּ, דְּהָא קָרָא רְדִיף אֲבַתְרָךְ,
דְּסַתִּיר כֹּל בְּנֵינָא דְבְנִית עַד הַשְּׁתָּא, וְאֵת חָשִׁיב
דְּאַנְתְּ מִשְׁטָטָא יַמָּא לְרַעוּתְךָ. וּמָאֵי אִיהוּ. דְּכַתִּיב,
וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֵת אֲדֹנָי אֵת
אִשְׁתִּי וְגו'.

לשון הקודש

זִמְנָן זִמְנָן, אַתְהָ אִמְרַתְּ עַל זֶה שְׁלָרִיק
 הַשְׁתַּדֵּל, וְלֹא הִשְׁגַּחַת עֲלֶיךָ שְׁלָרִיק
 אַתְהָ הוֹלֵךְ בְּמֵה שְׁאִמְרַתְּ, שְׁהָרִי הַכְּתוּב
 רוּדְף אַחֲרֶיךָ, שְׁסוּתֵר אֵת כֹּל הַבְּנִין
 שְׁבְנִית עַד עֲכָשׁוּ, וְאַתְהָ חוֹשֵׁב שְׁאַתְהָ
 מְשִׁיט אֵת הַיָּם לְרַצוֹנְךָ. וּמָהוּ? שְׁכַתוּב
 וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֵת אֲדֹנָי
 אֵת אִשְׁתִּי וְגו'.

אֲדֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר. וּכְיִנּוּן
 שְׁחָס עָלָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתֵּן לוֹ
 בְּרַחֲמִים, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹבֵה מִשְׁלוֹ
 בַּתְּחִלָּה, וְנָטִיל מֵה שְׁגָרַע אוֹתוֹ הַמַּעֲזֵן.
 וּמִשׁוּם כֵּךְ, הָאִשָּׁה וַיִּלְדִּיהָ תַּהֲוֶה
 לְאֲדֹנֶיהָ, וְאַחַר כֵּךְ יִשׁוּב וַיִּשְׁתַּדֵּל עַל
 עַצְמוֹ לְהִשְׁלִים גְּרַעוּנוֹ. עַד כָּאן סוּד
 הַכְּתוּב.

אִי סָבָא סָבָא, לָאִי חֵילָא, מַה תַּעֲבִיד, חַשְׁבַּת דְּלֵא
 לִיחֵי מָאן דְּרַדִּיף אַבְתָּרָךְ, הָא הֵא קָרָא רַדִּיף
 אַבְתָּרָךְ, וְנָפִיק מִבְּתַר כְּתָלָא, כְּאִילָה בְּחַקְלָא,
 מְדַלַּג דְּלוּגִין אַבְתָּרָךְ, תְּלִיסַר דִּילוגִין דְּלִיג אַבְתָּרָךְ
 וְאֲדַבֵּיק לָךְ, מַה תַּעֲבִיד סָבָא. הַשְׁתָּא אִית לָךְ
 לְאִתְגַּבְּרָא בְּחֵילָךְ. דְּהָא גִיבַר תַּקִּיף הָוִית עַד יוֹמָא.
 סָבָא סָבָא, הָוִי דְכִיר יוֹמָא דְתִלְגָּא, פִּד זְרַעְנָא
 פּוֹלִין, וְהָוִי כַּמָּה גּוֹבְרִין בְּנֵי ^(דף ק"ט ע"ב) חֵילָא, לְקַבְּלָךְ,
 וְאַנְתָּ בְּלַחֲוֹדָךְ, נַצְחָתָ תְּלִיסַר גּוֹבְרִין תַּקִּיפִין, בְּנֵי
 חֵילָא, דְּכָל חַד מִנֵּיהוּ קָטִיל אַרְיָא, עַד לָא יִיכּוֹל.

אִי לְאִינוּן תְּלִיסַר גּוֹבְרִין נַצְחָתָ, הָנִי תְּלִיסַר דְּלִית
 בְּהוּ חֵילָא, אֶלָּא מוֹלִין, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה.
 אָמַר יֹאמַר כְּתִיב. אֶלָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲרַחֲיָה
 לְמַעַבְדֵּי דִינָא לְכַלָּא. פִּד מְטָא זְמַנָּא דְּהָאִי אַתְתָּא

לשון הקודש

גְּבָרִים בְּנֵי חֵיל כְּגִנְדָרָךְ, וְאַתָּה לְבַדְדָךְ
 נַצְחָתָ שְׁלִשָּׁה עָשָׂר גְּבָרִים חֲזָקִים בְּנֵי
 חֵיל, שְׁפָל אַחַד מֵהֶם הוֹרַג אַרְיָה פָּרַם
 שִׂיאֵכֶל.

אִם אַת אֹתָם שְׁלִשָּׁה עָשָׂר גְּבָרִים
 נַצְחָתָ – אֶלָּה שְׁלִשָּׁה עָשָׂר שְׂאִין בְּהֶם
 כְּתִיב, אֶלָּא דְבָרִים, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה.
 כְּתוּב אָמַר יֹאמַר. אֶלָּה הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ
 הוּא דְרַבּוּ לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָל. בְּשִׁמְעִיעַ

אִי זְקוּן זְקוּן עֲנִיף כְּתִיב, מַה תַּעֲשֶׂה? חַשְׁבַּת
 שְׁלֵא יִהְיֶה מִי שְׂיַרְדֵּף אַחֲרֶיךָ, הָרִי
 הַכְּתוּב הַזֶּה רוֹדֵף אַחֲרֶיךָ וְיוֹצֵא מֵאֲחַר
 הַכְּתִל כְּאִילָה בַּשָּׂדֶה, מְדַלַּג דְּלוּגִים
 אַחֲרֶיךָ, שְׁלִשָּׁה עָשָׂר דְּלוּגִים דְּלַג אַחֲרֶיךָ
 וְהַשִּׁיג אֹתָךְ. מַה תַּעֲשֶׂה, זְקוּן? עֲבָשׁוּ יֵשׁ
 לָךְ לְהַתְגַּבֵּר בְּכַחְךָ, שְׁהָרִי גְבוּר חֲזָק
 הָיִיתָ עַד הַיּוֹם. זְקוּן זְקוּן, תַּהֲיֶה זוֹכֵר אֶת
 יוֹם הַשְּׁלֵג בְּשׁוֹרְעָנוּ פּוֹלִים, וְהָיוּ כַּמָּה

לְאִשְׁכָּחָא בַר זוּגְיָה מַה עָבִיד קָטִיל לְדִין, וְנָטִיל
 לָהּ תְּהוּא בַר זוּגְא, וְאִיהוּ נָפִיק מִתְּהֵי עֲלָמָא
 בְּלַחֲדוּדֵי יְחִידָאָה.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָא אִיִּקְמוּהָ חֲבֵרֵיִיא
 כַּפְשָׁטִיָּה דְקָרְא. וְאִם אָמַר, בְּשִׁירוּתָא
 דְּשִׁית שְׁנִין, יֹאמֵר, בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, עַד לָא
 יַעוּל שְׁבִיעָאָה, דְּהָא אִי אָמַר, כִּד אִיהוּ אֶפְלוּ
 בְּיוֹמָא חַד מִשְׁבִּיעָאָה, מְלוּי בְּטָלִין. מָאִי טַעְמָא.
 הָעֶבֶד כְּתִיב, בְּעוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶד, בְּשִׁתָּא
 שְׁתִּיתָאָה. אָמַר בְּשִׁירוּתָא דְשִׁית שְׁנִין, וְלָא
 אָמַר בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, לָאו כְּלוּם הוּא, וּבְגִין
 כִּד, תִּרִי וּמְנִי אָמַר יֹאמֵר.

וְהִכָּא, בְּעוֹד דְּאִיהוּ בְּהֵאִי אֶתְתָּא, אֲסִי צְלוּתִין
 וּבְעוּתִין בְּכָל יוֹמָא, לְגַבֵּי מְלָכָא קַדִּישָׁא,
 כַּמָּה דְּהוּה שִׁירוּתָא בְּרַחֲמֵי, הָכִי הוּא סוּפָא

לשון הקודש

אָמַר כְּשֶׁהוּא אֶפְלוּ בְּיוֹם אַחַד
 מִהַשְּׁבִיעִית - דְּבָרֵי בְּטָלִים. מַה הַטַּעַם?
 כְּתוּב הָעֶבֶד, בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד, בְּשִׁנָּה
 הַשְּׁשִׁית. אָמַר בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים
 וְלֹא אָמַר בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים - אֵינוֹ
 כְּלוּם. וּמִשּׁוּם כִּד פְּעָמִים אָמַר יֹאמֵר.
 וְכֵּן בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּאִשָּׁה הוּא, מְרַבֵּה
 תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת בְּכָל יוֹם לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

זְמַנָּה שֶׁל הָאִשָּׁה הוּא לְמַצֵּא אֶת בֶּן זוּגְיָה,
 מַה עוֹשֶׂה? הוֹרֵג אֶת זֶה, וְנֹטֵל אוֹתָהּ
 אוֹתוֹ בֶּן זוּגְיָה, וְהוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה
 לְבִדּוֹ יְחִידִי.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָרִי בְּאֵרוֹ הַחֲבֵרִים
 כַּפְשָׁט הַכְּתוּב. וְאִם אָמַר - בְּרֵאשִׁית
 שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים. יֹאמֵר - בְּסוּף שֵׁשׁ
 הַשָּׁנִים טָרַם תִּפְגַּס הַשְּׁבִיעִית. שֶׁהָרִי אִם

בְּרַחֲמֵי, וְדָא הוּא אָמַר יֹאמֵר. אָמַר בְּקִדְמִיתָא, כִּד
 אֲקִדִים בְּרַחֲמֵי. יֹאמֵר בְּסוּפָא וְיִתְקַבַּל בְּרַחֲמֵי. וּמָה
 יֹאמֵר. אֶהְבְּתִי אֶת אֲדוֹנִי, דְּבִגִין דָּא, וּבְסֻגִיאוֹ
 דְּעִלּוּתֵין, רָחִים לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲתִקִין
 עוֹבְדוֹי, וְאָמַר אֶהְבְּתִי אֶת אֲדוֹנִי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת
 בְּנֵי לֹא אֵצַא חֲפָשִׁי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָבִיל לִיהּ,
 בְּהָהוּא תִּיּוֹבְתָא, וּבְאֵינוֹן סֻגִיאוֹ דְּעִלּוּתֵין.

מַה עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַה דְּהוּא זְמִין
 לְאֶהְדָּרָא לִיהּ בְּגִלְגוּלָא, וְלְמִסְבַּל עוֹנְשֵׁין
 בְּהָאֵי עֲלָמָא, עַל מַה דְּעֶבֶד, לָא אֶהְדָּר לִיהּ לְהָאֵי
 עֲלָמָא. וּמָה עֶבֶד, קָרִיב לִיהּ לְבֵי דִינָא דְּמִתִּיבְתָא
 דְּרַקִיעָא, וְדִיַּיְנִין לִיהּ, וּמִסְרִין לִיהּ לְבֵי מְלַקְיוּתָא,
 וְאַרְשִׁים לִיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵיךְ אֲתִמְסֵר לְבֵי
 עוֹנְשָׁא, וּפְגִים לִיהּ, לְמַהוּי תַּחּוֹת שְׁלִטְנִיָּה דְּעַרְלָה,

לשון הקודש

תשובה ובאותן התפללות הרבות.
 מַה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? מַה שְׁהִיָּה
 מְזֻמָּן לְהַחְזִירוֹ בְּגִלְגוּל וְלְסַבַּל עֲנָשִׁים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל מַה שֶּׁעָשָׂה – לֹא מַחְזִירוֹ
 לְעוֹלָם הַזֶּה. וּמָה עוֹשֶׂה? מְקַרֵּב אוֹתוֹ
 לְבֵית דִּין שֶׁל יְשִׁיבַת הַרְקִיעַ, וְדַנִּים
 אוֹתוֹ וּמוֹסְרִים אוֹתוֹ לְבֵית הַמְּלָקוֹת,
 וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ
 נְמַסֵּר לְבֵית הָעֲנָשׁ, וּפְגִים אוֹתוֹ לְהִזוּת

כְּמוֹ שֶׁהִיָּה הִרְאֵשִׁית בְּרַחֲמִים, כִּד הוּא
 הַסּוּף בְּרַחֲמִים. וְהוּא אָמַר יֹאמֵר. אָמַר –
 בְּתַחֲלָה, בְּשֶׁהֲקִדִים בְּרַחֲמִים. יֹאמֵר –
 בְּסוּף, וְיִתְקַבַּל בְּרַחֲמִים. וּמָה יֹאמֵר?
 אֶהְבְּתִי אֶת אֲדוֹנִי. שְׁבִגְלָל זֶה וּבְרַב
 הַתְּפִלוֹת אוֹהֵב אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 מְתַקֵּן מַעֲשָׂיו, וְאָמַר אֶהְבְּתִי אֶת אֲדוֹנִי
 אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֵצַא חֲפָשִׁי.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבַּל אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ

(ג"א ופקיד ליה למהוי תחות שולמנא דיובלא) **עַד זְמַן יְדִיעָא, וּבְתַר פְּרִיק לִיה.**

אִי בַּהֲהוּא זְמַנָּא דְקָא עֲבָדִין לִיה פְּגִימו, אִי מָטָא יוּבְלָא, אֲפִילוּ יוּמָא חַד לְיוּבְלָא, אַתְּחַשְׁב פְּמַה דְאַשְׁבַּח זְמַנָּא עַד יוּבְלָא, חָכִי אַתְּעַנְשׁ וְלֹא יַתִּיר. אַתָּא יוּבְלָא, וְאַפְרוּק, וְעָאֲלִין לִיה גּוּ פְּרַגּוּדָא. עַד חָכָא. אַסְתִּים עֵינױ הֵהוּא סָכָא, רַגְעָא חָדָא.

פְּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ וְהֵאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אֶרֶץ כִּי רִיב לִי עִם עַמּוֹ וְגו'. אִי סָכָא, עַד הַשְּׁתָא הָיִית בְּעַמְקֵי יַמָּא, וְהַשְּׁתָא דְלִגְתָּ בְּטוּרִין תַּקִּיפִין, לְמַעַבְד עֲמַחוּן קַרְבָּא. אֲלָא וְדָאֵי עַד בְּעֵן, בְּיָמָא תַּקִּיפָא אַנְתָּ, אֲבַל עַד דְאַזְלַת בְּעַמְקֵי יַמָּא, פְּגַעְתָּ בְּאִינוּן טוּרִין תַּקִּיפִין, דִּי בְּגוּ יַמָּא, וְאַעְרַעַת בְּהוּ. הַשְּׁתָא אִית לָךְ לְאַנְחָא קַרְבָּא בְּעַמְקֵי יַמָּא, וּבְהִנְהוּ טוּרִין.

לשון הקודש

הסתיר אותו וזמן את עיניו רגע אחד. **פְּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב ה' וְהֵאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אֶרֶץ כִּי רִיב לִה' עִם עַמּוֹ וְגו'.** אי זקן, עד כאן היית בעמקי הים, ועכשו דלגת על הרים הזקנים לעשות עמהם קרב! אלא ודאי עד עכשו אתה בים החזק, אבל עד שהלכת לעמקי הים, פגשתי את אותם הרים

תחת שלטון הערלה (ומצוה אותו להיות תחת שלטון היובל) עד זמן ידוע, ואחר כך גואל אותו.

אִם באותו זמן שעושים לו פנים, אם הגיע יובל, אפלו יום אחד ליובל – נחשב כמי שמצא זמן עד היובל. כך נענש ולא יותר. כא היובל ונגאל, ומכניסים אותו לתוך הפרגוד. עד כאן.

סָבֵא לְאֵי חֵילָא, מָאן יְהַבְדַּךְ בְּדָא, הָיִית בְּשָׁלָם,
 וּבְעִית לְכָל הָאֵי, אַנְתָּ עַבְדַּת, אַנְתָּ סָבִיל.
 הַשְׁתָּא לִית לָךְ, אֶלְא לְאַנְחָא קַרְבָּא, וּלְנַצְחָא כְּלָא,
 וְלָא לְמַהְדָּר לְאַחֻרָא. אַתְקַף בְּחֵילָךְ, חַגוּר חֲרָצָךְ,
 וְלָא תְדַחַל, לְתַבְרָא חַיֵּי טוּרִין, דְּלָא יתְתַקְפוּן
 לְגַבְךָ. אִימָא לֹון, טוּרִין רְמָאִין, טוּרִין תְּקִיפִין, הֵיךְ
 אַתוּן מְתַקְפִין.

תַּרִי קְרָאֵי כְּתִיבֵי, חַד בְּתִיב, (מִיכָה ו') קוּם רִיב אֶת
 הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ. וְחַד בְּתִיב,
 שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יי'. אֶלְא אִית טוּרִין, וְאִית
 טוּרִין. אִית טוּרִין, דְּאִינוּן טוּרִין רְמָאִין לְעֵילָא
 לְעֵילָא, לְאֵלִין בְּתִיב, שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יי'. וְאִית
 הָרִים, דְּאִינוּן טוּרִין תְּתָאִין לְתַתָּא מְנַיְיָהוּ, לְאֵלִין
 בְּתִיב, קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. דְּהָא רְדִיף מְצוּתִין,

לשון הקודש

עֲלִיד. אָמַר לְהֵם: הָרִים רְמִים, הָרִים
 חֲזֻקִים, אִיךְ אַתֶּם מְתַנַּבְרִים?

שְׁנַי פְּסוּקִים בְּתוּבִים. אַחַד בְּתוּב, (ש)
 קוּם רִיב אֶת הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת
 קוֹלְךָ, וְאַחַד בְּתוּב, שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב
 ה'. אֶלְא יֵשׁ הָרִים וְיֵשׁ הָרִים. יֵשׁ הָרִים
 שְׁהֵם הָרִים רְמִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, לְאֵלָה
 בְּתוּב שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'. וְיֵשׁ הָרִים
 שְׁהֵם הָרִים תְּתַתּוּנִים לְמַטָּה מֵהֵם,

חֲזֻקִים שְׁבַתוּד הֵיִם וְנִתְקַלְתָּ בְּהֵם. עֲבָשׁוּ
 יֵשׁ לָךְ לְעַרְךָ קָרַב בְּעַמְקֵי הֵיִם וּבְהָרִים
 הַלְלוּ.

זְקוּ עַנְף בַּח, מִי נִתְנַד בְּזַה? הָיִית
 בְּשָׁלוּם, וְרָצִיתָ אֶת כָּל זַה? אַתָּה עֲשִׂיתָ
 – אַתָּה סוּבַל. עֲבָשׁוּ אִין לָךְ אֶלְא לְעַרְךָ
 קָרַב וּלְנַצְחָת אֶת הַכָּל וְלָא לְחֹזֵר לְאַחֻר.
 הַתְּחֻזָּק בְּכַחְךָ, חַגֵּר מְתַנַּד וְאֵל תְּפַחֵד
 לְשַׁבֵּר אֶת הַהָרִים הַלְלוּ שְׁלָא יתְחַזְקוּ

אֵיט לְגַבֵּייהוּ. וְעַל דָּא אֵיט טוּרִין וְאֵיט טוּרִין.

וְאֵי תִימָא, סְבָא, הָא כְּתִיב וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת,
אֵלִין גְּבָעוֹת כָּל אֵינוֹן דְּלִתְתָא, וְהִשְׁתָּא אַנְתָּ
עָבִיד לֹון הָרִים. אֶלָּא הָכִי הוּא, לְגַבֵּי אֵינוֹן טוּרִין
רְמָאִין, אֶקְרוּן גְּבָעוֹת. כִּד אֵינוֹן בְּלַחֲזוּדֵייהוּ אֵינוֹן
הָרִים אֶקְרוּן.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אַרְצֵי, כִּינֹן דְּכְתִיב
שְׁמַעוּ הָרִים, (דף ק"י ע"א) מָאן אֵינוֹן הָרִים, וּמָאן
אֵינוֹן אֲתַנְיִם. אֶלָּא, הָרִים וְהֵאֲתַנְיִם כְּלָהוּ חֵד. אֶבְל
אֵינוֹן תְּלַת עֶלְאִין לְעֵילָא עַל רִישֵׁיהוּ. וְאֵינוֹן תְּלַת
לְתַתָּא מְנִייהוּ. וּכְלָהוּ חֵד. הָרִים לְעֵילָא, וְעַלֵּייהוּ
אָמַר דְּוֹד (תהלים קכא) אֶשָּׂא עֵינֵי אֶל הַהָרִים. וְאֵלִין
אֵינוֹן תְּלַת קְדָמָאִי. וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אַרְצֵי, אֵלִין
אֵינוֹן תְּלַת בְּתַרְאִי, לְתַתָּא מְנִייהוּ, תְּרִי סְמִכֵי

לשון הקודש

בַּא וְרָאָה, כְּתוּב וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אַרְצֵי.
כִּינֹן שְׁכַתוּב שְׁמַעוּ הָרִים, מִי הֵם הָרִים
וּמִי הֵם אֲתַנְיִם? אֶלָּא הָרִים וְהֵאֲתַנְיִם הַכֹּל
דְּכַר אַחַד. אֶבְל אוֹתָם שְׁלִשָּׁה עֲלִיוֹנִים
מַעַל רְאשֵׁיהֶם, וְאוֹתָם שְׁלִשָּׁה לְמַטָּה
מֵהֶם, וּכְלָם אַחַד. הָרִים לְמַעְלָה, וְעַלֵּיהֶם
אָמַר דְּוֹד, (תהלים קכא) אֶשָּׂא עֵינֵי אֶל
הַהָרִים. וְאֵלָה הֵם שְׁלִשָּׁה הֵרָאשׁוֹנִים.
וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אַרְצֵי, אֵלָה הֵם שְׁלִשָּׁה

וְלֵאֲלָה כְּתוּב קוּם רִיב אֵת הַהָרִים,
שְׁהֲרֵי רוּדְף מְרִיבוֹת יֵשׁ לָהֶם. וְלִכְנֹן יֵשׁ
הָרִים וְיֵשׁ הָרִים.
וְאֵם תֹּאמַר, זְכוּן, תְּרִי כְּתוּב וְתִשְׁמַעְנָה
הַגְּבָעוֹת, אֵלָה גְּבָעוֹת כָּל אוֹתָם
שְׁלִמַטָּה, וְעַכְשָׁו אַתָּה עוֹשֶׂה אוֹתָם
הָרִים? אֶלָּא כִּד הוּא – לְאוֹתָם הָרִים
רְמִים נִקְרָאִים גְּבָעוֹת. כְּשֵׁהֶם לְכַדָּם הֵם
נִקְרָאִים הָרִים.

בֵּיתָא, וְחַד חֲדוּה דְבֵיתָא, וְאַלִין אֶקְרוּן מוֹסְדֵי
אַרְץ. אֵתְנִים אֵינוּן, וְאַתְנִים אֶקְרוּן.

סָבָא סָבָא, הָא יַדְעֵת, מָאן דְאַנַּח קְרָבָא, אִי לָא
יַדַּע לְאַסְתְּמָרָא, לָא יַנְצַח קְרָבִין, אֶצְטְרִיךְ
לְמַחָא בִידֵיהּ, וְלֹאֲסְתְּמָרָא בְרַעֲיוֹנֵיהּ, מַה דִּיהָא
חָשִׁיב אַחְרָא, דִּיהָא חָשִׁיב אִיהוּ, וְיַד יְמִינָא וְיְמִינָא
תְדִיר לְמַחָא. וּמַחְשַׁבּוּי וְיָדָא שְׂמַאלִית, וְיְמִינָא
תְדִיר לְקַבְלָא וְלֹאֲסְתְּמָרָא, וְיְמִינָא כֻלָּא.

הַשְׂתָּא אַמְרַתְּ וְהָאֵיתְנִים, אֵיתְנִים אֵינוּן לְתָתָא,
וְהָרִים לְעֵילָא. אֶסְתְּמָר סָבָא, דִּיהָא
רַעֲיוֹנָא אַחְרָא לְקַבְלֹן, דְכַתִּיב, (תהלים פט) מִשְׁכִּיל
לְאֵיתָן הָאֲזֹרְחִי. וְדָא אִיהוּ אַבְרָהָם סָבָא, וְאַקְרִי
אֵיתָן, וְאִי אַבְרָהָם אִיהוּ אֵיתָן, יַצְחָק וְיַעֲקֹב
אֵיתְנִים אֶקְרוּן. קוּם סָבָא, דִּיהָא יַדְעֵת רַעֲיוֹנָא דָא
חַוֵּי מַחֵי לְרַעֲיוֹנָךְ.

לשון הקודש

ומחשבותיו ויד שְׂמַאלִית וְיְמִינִים תְּמִיד
לְקַבֵּל וְלַהֲשִׁימָר, וְיִמִּין הַכֹּל.

עֲבָשׁוּ אַמְרַתְּ וְהָאֵתְנִים. אֵיתְנִים הֵם
לְמַטָּה, וְהָרִים לְמַעְלָה. הַשְׂמָר זְקוּן, שְׁהָרִי
רַעֲיוֹן אַחַר כְּנַגְדָּהּ, שְׂכַתוּב (שם פט)
מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזֹרְחִי. וְנָהוּ אַבְרָהָם
הַזְקוּן, וְנִקְרָא אֵיתָן. וְאִם אַבְרָהָם הוּא
אֵיתָן, יַצְחָק וְיַעֲקֹב נִקְרָאוּ אֵיתְנִים. קוּם

אַחְרוּנִים, לְמַטָּה מֵהֵם, שְׁנֵי עַמּוּדֵי הַבַּיִת
וְאַחַד שְׂמַחַת הַבַּיִת, וְאַלְהָ נִקְרָאוּ מִסְדֵי
אַרְץ. אֵתְנִים הֵם, וְאַתְנִים נִקְרָאוּ.

זְקוּן זְקוּן, הָרִי יַדְעֵת, מִי שְׁעוֹרֵךְ קְרָב, אִם
לָא יוֹדַע לְהַשְׂמָר, לָא יַנְצַח בְּקְרָבוֹת.
צְרִיךְ לְהַכּוֹת בְּיָדוֹ וְלַהֲשִׁימָר בְּרַעֲיוֹנוֹ, מַה
שְׂיִהְיֶה אַחַר חָשׁוּב, שְׂיִהְיֶה הוּא חָשׁוּב,
וְיַד יְמִין מְזַמְנַת תְּמִיד לְהַכּוֹת.